

Indult EBTSBŐL Szeredán. 28. Féb. 1787.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A F. Császári és Királyi Birodalomból.

Egyelmes fzeimeivel mindenüve ellátó F. Monárk. hánk azt méltoztaték a' napokban rendelni, hogy az ollyatén házasulandó fzemélyek, kik az atyafiság engedelmet keresik, a' világi Torvény széken a' magok atyafiságok' Törsökét megbizonyítván, ha mind a' ketten Protestánsok, ezen már megbizonyított Törsök' leírását vigyék a' magok Papifzékekre és ott végeztessék, ha vallyon azon Vallásnak törvénye szerént, azon gráditsfogán az atyafiságnak össze-kehetné, vagy nem? és e' léfzen ezután a' Dispensációban mindenütt a' sinórmérték. Budán 2. Jan. 1787. — Noha a' múlt 1786 esztendőben, Jan. 12 napján költ Felséges rendelések szerént a' Kőrmöztzi Aranynak folyása tsak ezen jelen való esztendőnek végéig hagyatott vala meg; mindazonáltal, hogy

a' Közönség attól annál könnyebben megmenekedhesék, edgy, a' múlt hónapnak 18-dikán költ F. Udvari rendelése által kegyelmesen meg-engedte ő Fellege; hogy a' nevezett Kőmötzi-arany minden Tartományában még két esztendőig u. m. az 1790 esztendőben I. Januáriusig, mint eddig, 4. f. 30 kr ban folyó aranynak maradván, mind különös, mind közönséges fizetésben elvéreessenek. Ezen időnek elfolyása után pedig egészzen eltöröltetik, és csak olvasztani való aranyak marad.

Edgy felleges Ts. és Királyi rendes által mindeneknek tudtára adattarék, hogy az Auszriai Országokból, idegen Országokra ki vinni, és idegen Országokból az Auszriai Birodalomba szabad béhozni az arany és ezüst pénzeket; de ugy, hogy a' harmintheadokon, pénztverő és olvasztó házáknál kiki tartozzék megmutatni, Umerre kulomben az egész Szummától megfosztatik. Lintz 30. Jan. 1787.

Hogy Magyar Országunk Vármegyéiben mind a' törvényes és igazgatás alatt lévő dolgoknak tökéletes rend és folyamat szabattassék; mind a' Törvényt és jó rendet Kiszolgáltatók az ő számokról, tiszttyeikről és hivataloknak terhéhez mérlelt fizetésekről bizonyosok lehetessenek; ezen kegyelmes Rendelését méltoztaték ő Fellege közönséggel tétetni: 1.) Az ügyek és bajok folytatófának módjáról. 1.) A' törvényes dolgokban jónak találta ő Fellege különös Itéle székeket állítani; a' mellyeken fordulnak-meg minden törvény és ítélet alá eső dolgok; ugy hogy, a' Vármegyeyi Tisztteknek tsupán csak a' Politikumok maradnak a' folytatásra. 2.) Az Urbáriumi dolgokban azokhoz a' rendelésekhez kell támaszkodni, a' mellyek e' részben már ki-jötenek, mind addig, mig ujjabbak tétetnek közönséggel.

3) A Nemesléget néző Kornylállásokban ezt a rendet kell tartani. Az ezen tikkelyben elő adódó dolgokat a Vicé-Ispány, az Al-Vicé-Ispány és Notárius edgyütt fogják igazítani, azon Regulák szerént, a mellyek az itt elő forduló történetekről szólnak. De minthogy gyakorta történik, hogy némelly paraszt vérből származtak magoknak nemesi jutt tulajdonitván, az adófizetést nyakokról le-kivánnak rázni; erre nézve a Magistratualis Fiskusnak fő koteleffége léfzen az illyeneket az ő Nemeslégeknek meg-mutatására kényszeríteni; ugy mindazonáltal a.) Hogy előbb kétféget a Vice-Ispánynak meg-jelentsé, és ha az méltóknak találja a Fiskusnak okait, úgy adjon néki hatalmat azonkétféges Nemes ember Nemeslége meg bizonyitáának kivánására. b) Ha biztatty a magát az illyen Nemes, hogy bizonyos Levelekből Nemesléget meg-mutathattya, minden ide tartozó Leveleit, azoknak kétfzer leirt Laistromával edgyütt adja-bé a Vicé-Ispánynak, a ki minekutánna minden darab levelet a Laistrom szerént rendbe szedett, edgyik Laistromnak nevét alá irván, a beadónak vizsza adja, a Leveleket pedig a Fiskusnak által-adja. Ez rövideden írásba tegye-fel a maga okait, a mellyekből ki tessék, hogy Nemes e az ember vagy nem? és a Vicé-Ispánynak adja által, a ki ezt az ő itéletével edgyütt rövideden a F. K. H. Tanácsnak a további meg-vizsgálásra fel-küldi. Ezekből következik, hogy ezután a Nemesléget néző dolgok nem Processus módra mennek; hanem tsak mint egyéb politikumok. (a többit máskor.)

A F. Monárkha parantsolatjára a legfőbb és tanultabb Insinérek által készitterik egész Magyar Országának közönséges Mappája, (ábrázoló táblájá.) — Gömör-Vármege harmadfél ezer hordó Lisztet vitt

vitt Lengyel országba, noha több Vármegyékis szüntelen ennek hordásában foglalatoskodnak. Hogy Lengyelországban a' szükség a' kenyérnek haját vékonyon hámoztafla a' lakosokkal, a' tsalhatatlan; de a' már ide takarított liszt több, mint a' szükség; azonban nálunk az a' hire, hogy zabot is ugyan annyit fognánk oda vinni. A' Hadi nyereg alá való tsikókat itten körül belől keményen veszik; a' minthogy csak ezen Vármegyében 180 választának ki a' napokban. A' Búzának itten köble 8. márvás, a' zabnak 12. garas. A' bor és szalonna legdrágább. A' bornak akója 9. n. for. a' szalonnának 10. kr. fontja. — A' Hegyallyáról is ez iratik. „ Itt az egész Hegyallyán azoknak a' hitvány ideji és tavallyi savanyó boroknak olly jó árrok vagyon, hogy 6. arannyonis elkél hordaja (edgy Göntzi hordó 2 1/2 akó.) Ugy elfogytak a' jó borok; hogy az ő Felsőge Tokai pintzéjében is közönséges ideji boron kívül semmi sints. Tsináltanak ugyan a' Tisztek vagy 16 általafszűszülő bort az idénis; de azok sem Bétsbe valóok. Mindenek borkereskedökké lettenek; és régen emlékezik a' Hegyallya annyi bort vevő Lengyelre, mint most; mert miólta a' nagy fások megkezdettének fagyni, éjjel nappal hordják. — Erdélyből Kolosvárról irják. — A' télnek Januárius kezdetétől fogva, bomlásnélkül edgyformán tartó keményfége jó reményfeggel biztattya azokat a' Gazdákat, kik az őszi vetéssel és a' szőlő fedéssel cimen kéltének vala. Ezen esztendő sem leszen aratásig bővebb a' múltnál; a' honnan kegyes Monárkhának előrelátó böltsfellege és jóbbágyihoz való szzeretete itt is igyekeztvén a' szükségét megelőzni, olly kegyelmes rendelést tett, hogy mintedgy 20000 forintokat szállítsanak ide Szebenből az ő Felsőge Kintstárjából, hogy ezen

Iosvári Kerületben lévő 4 Vármegye, u. m. Kolos, Torda, Belső és Közép-szolnak' Tíztviselei előre gabonát gyűjtsenekbő; melyszerént a' szegénység a' szükség' idején azon az árron vehessen, a' mint most beszélnek. A' Forró-nyavallya itten körül belől annyira uralkodik, hogy csak Bethlen-Szent-Miklósön, hol ama nagy érdemü Doktor *Zugoni Ur*, másokat gyógyítván, meghala; csak az edgy, *G. Bethlen Gergely Ur* ó Nagysága Udvarában 17 betegek valának. Ama nagy hírü Doktor *Pataki Sámuel Ur* éjjel nappal a' betegek' nyoszollyája körül. — Az Erdélyi tudos aszszonyfágok között edgyiknek, u. m. *B. Vesselényi Anna* aszszony ó Nagyságának (már mint özvegyének) nagy szomorúságára, ezen hónapnak elején, meghala Gróf *Bethlen Lajos Ur* ó Nagysága, életének leg szebb idejében.

Kolosvár 18. Feb. — Már edgy darab időtől fogva Városunkban és körülbelől számos egéfek valának; nevezetesen ezen Bakhus innepeiben a' borkortsoját készítő páncsot sütő lángók ottan ottan kiütötték a' Kéményen magokat, a' honnan a' több gyuladások között Sub. Vie-Ispány M* L* Urnak istállója meggyuladván, minden Lovai és Bivaljai még Hushagyó-kezd előtt elevenen sülének meg. — Az efféle veszedelmes történeteknek eltávoztatására, az idevaló F. K. Kommisszárius Ur ó Excellentziája tűzoltó szerfázásokat készíttetett városunkban, mellyek a' próba után is igen helyeseknek találtattak. Az a' híre, hogy Tavaszszal edgy néhány szökő-kutokatis építtetnek azefféle veszedelmes tüzeknek könnyebb módal lehető ellentállásokra. — Nem régiben vettük az ó Jobbágyit minden személyválogatás nélkül szerető Monárkhánkhoz azon kegyelmes rendelését; melyben a' parantsaltatik, hogy az Unitáriusok (kik Hazán-

zánkban feles számmal vagynak) a' több Hivatalok-
rais alkalmazottainak, ha azokra alkalmasoknak ta-
láltatnak. Ha ugy tartozunk szollani: hogy szavaink
az értelemmel és valósággal megedgyezzenek, kénte-
lenek vagyunk megvallani, hogy ezen vallásban elei-
től fogva fok nagyra izületett derék Hazafiak vólta-
nak, kik a' Prókátorságon fellyül femni nagyobb Hi-
vatalra, vallások miatt nem léphettek.

Bétsben. A' F. Ts. és Királyi Titkos Leve-
lestárnak Registrátora *Kláng*, bizonyos leveleket má-
foknak titkon kiadván, midon ez edgy nálla hűsége-
febb Jobbágy által feladattatott vólna, ezen hónap-
nak 7-dikén estvefelé vészén edgy tzedulát, melyben
a' vala írva: hogy azokat az iráfokat vinné vizsza.
Hitefzegett tselekedetének napfényre került völtántsak
elbámulván, mond a' Tzedulát vitt Követnek, hogy vá-
rokozna; ezzél bémegy edgy oldal Kamarába's ezt írja
a' Monarkhának: „En látom, hogy elárultattam, engemet
más tántoritottle hívségem lábáról, és hogy Felféged's
hivatalomhoz hittel köttetett hívségem megfzegtém lé-
gyen, megesmérem; melyrenézvekezemközt lévő életem-
nek magam kívánok véget vetni. „Bépetséti a levelet, s
ngymeglövé magát, hogy a' kenyér-örlö-tsontokat imin-
nen ammonnan szedtékfel a' szobában. — Az ő urak-
nak parantsolatja ellen tudva hibázott, és így a' Kri-
stus Torvénye szerént kettos büntetésre méltó hitet-
len szolgáknak csak nevekettis bajos vólna ide iktat-
ni. Ezek kozzul edgy, u. m. *Kroppenberger* minekután-
na a' múlt héten, a' bűnösök, az Igazság Itenasz-
fzony képével szembelévő, szégyen kövén három
nap edgymásután a' maga óráit kiálván, a' *Politzáj*
Cassából minden recognitió adásnélkül 50-ent kapott
vólna, mármost utszát seper és 10 esztendőkig hajó-
huzni vitetetik. E' tsak 270 ezer forintokig loptameg

F. Uránk' Kintstárját, és midőn elfogatott, 3 forintot találtak nála. Nem jó, ha ily gonosz szurkos körmű Kalmár' — Kézére bizatik a' Tsászári Kintstár. — A' Bétsi Orsolya szüzei minden órán várják a' magok eltoröltetéseknek óráját. — Ugy foly a' hira, hogy ennekutánna ifak azok fognak Káptalan Urak-lá'tenni, kik már az Úr szülőjében legalábbis 10 esztendő alatt fők hideget és meleget állottakki, és ezen hivatal nyugodalmúl fogadatni, az azt megérdemlett öreg Lelkiatyáknak.

A' F. Tá'zár Kersonésusi utjáról valamig meg-nem indul, edgy szót sem irunk többet — elégaz, hogy az Öfelségét követő Főhadivezér G. Kinszki Ur 17 -dikben már ide érkezett. — A' F. Ts. és K. Tábornál lévő Főstrá'famester *Poniatovszki*, a' Lengyel Királynak Unokája, engedelmet nyervén Öfelségétől a' Kersonésusi utra, már elindult. — A' F. Ts. és K. Udvar körül olly ujjittások esnek, melyek nagy vendégekkel bizrattyák Bétsét. Az udvari Bá'lház (Redút) festetik és aranyoztatik, melynek kirsinosittására 10 ezer forintok rendeltettek. —

Edgy Prágai Fixistsináló olly mesterségnek találtael az erit a' napokban, melyszerént olly szép fényes Dímáknak és Férfiaknak való Kalapokat készit, melyeknek sem az eső, sem a' por nem árthat, azonban a' mostan módiban lévő 3 arannyos szalmakalapoknális könnyebb. Ezen Kalapokat ha Párisban találták volna fel, és 12 arannyon adnának edgyet belolle; nó! megfelelék így a' szalmakalapnak; már a' jövő nyáron ugy módiba jone, hogy a' szalmakalapokat tsinálók kenyé'rnélkül maradnának; de mint-hogy csak itt a' szomszédban Prágában, és nem a' módi nemzet piatfzán Párisban találtatott fel, csak alig hiszszük, hogy lábra kapha'son, ha csak valamely nagy

nagy Dáma nem találja legelőbbis fejére tenni; mer ezen az úton a' Görögdínyehaj-sapkais könnyen módiba tsuszhat, ugy szereti már ma a' miódi világ mások kaptájára dolgozni. Bártsak azt találná fel valaki, hogy a' pirosfesték eleven kordovánt nefogna, és az ösztövérség Kantzanyerge a' szép termeket elne prédálná.

Az el-múlt hónapnak 15-dikén tartaték a' Berli-
 lini Akadémia' fundáltatásának és a' nagy *Fridrik'*
 hozzá való fok jótéteményeinek emlékezetére szenteltetett *Innepe*, a' mellyet a' mostani Királynak fiai és sok más minden Rangból való fő emberek jelenlétekkel megtisztelni méltóztattak. Legelsőben *Gróf Hertzberger* a' meghólt Királynak életét és sok jótéteményeit olvasta-el, a' ki tsak utolsó Esztendejében többet költött az Ország' bölögitására 3. milliommál; azután *Bódé* Professor Ur azt javasolta, hogy a' *Cassiópéja* és *Pégasus* égi Testek között lévő Tsillagzatot, a' mellyet tulajdon jegyzései által való találásaival jól meg-hövitett, az említett *Bódé* Ur, neveznék: *Gloria Friderici*—; *Fridrik' Ditsőffégének*, a' melly Tsillagzatnak tulajdon keze által lett Jerajzolását az Akadémiai Gyűlés' eleibe terjesztette. — Az Indiákban lakó Európai Keresztyénekrol mind olyan hitek jönnek, a' mellyek emberhez nem illenek, kiváltképpen Batáviában, a' Hollandiai Afzszonyfagok az örök-szólgaikat és szolgálókat olly vadúl tartják és kineznek, hogy ha azok 15 esztendőt szolgáltak, a' nyomorúság miatt az életreis alkalmatlanok lesznek.